

Høringssvar til Udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025

Fredericia, den 5. juli, 2024

1. Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Udkast til bekendtgørelse om krav om etablering af målrettede efterafgrøder i planperioden 2024/2025.", jeres j.nr 24-11-000036, link til høringsportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/68846>.

2. Opsummering

Det er overordnet set vores vurdering, at de målrettede efterafgrøder ikke har den positive miljømæssige effekt som ministeriet lægger til grund. Det er endog ikke usandsynligt, at de målrettede efterafgrøder (kombineret med alle de andre efterafgrøder), udgør en negativ indvirkning på vandmiljøet. Med den store mængde af målrettede efterafgrøder, så kan danske landmænd ikke længere opretholde den mængde vinterafgrøder som godt landmandskab ellers tilsiger.

Ude på de danske marker ser vi i år en del af konsekvenserne. Vårafgrøderne, der er sået i foråret, har et meget begrænset rodnet og udbytterne er små. Den miljømæssige konsekvens er, at vårafgrøderne ikke har bidraget til at opsamle næringsstof på det kritiske tidspunkt (for vandmiljøet). En stærk overvintrende afgrøde har et betydeligt dybere rodnet og den er langt bedre egnet til at bevare og tilbageholde bl.a. kvælstof på markerne.

Vi skal gøre opmærksom på, at man i de danske vandplaner lægger til grund, at udledningen af kvælstof opgøres helårligt, men det afspejler ikke miljøkonsekvenserne, fordi det afgørende i relation til kvælstof er, at der bør iværksættes metoder og virkemidler, der er egnet til at begrænse udledningen af kvælstof i foråret. Det er forårsudvaskningen der har betydning for vandmiljøet. Alt det vand der er løbet ud gennem vinteren, har ingen eller kun en yderst begrænset effekt på vandmiljøet, da det er borte og ude i havet eller detrinificeret.

Den danske implementering af vandplanerne bygger på tanken om, at ministeriet udvikler én model, der efterfølgende udgør det faktiske grundlag og efterhånden som bekendtgørelser implementerer hver sin lille del. Det er imidlertid vores vurdering, at forårsudvaskningen og vandskifte i fjorde og kystvande er nye oplysninger, der ikke er afspejlet i den nuværende regulering. Altså: så tager denne bekendtgørelse ikke i tilstrækkeligt omfang højde for, at der er nye videnskabelige oplysninger om forårsudvaskning og vandskifte. Det er vores vurdering, at ministeriet har pligt til at udstede regler, der bygger på nyeste og seneste videnskabelige viden, og i det omfang at det ikke er tilfældet, så er der en betydelig risiko for, at reglerne er ugyldige.

Vi vil opfordre til, at udmøntningen af efterafgrøder begrænses til det, der giver landbrugsmæssigt mening, og til at ministeriet ikke udsteder denne bekendtgørelse. Det ville give bedre miljømæssig mening, om der blev stillet overordnede krav til "vintergrønne marker". Det afgørende for forårsudvaskningen er, at i

relation til landbruget, at der er stærke og solide afgrøder i foråret. Denne bekendtgørelse, har det stik modsatte formål.

Vores overordnede kritik kan opsummeres til:

- at det beregnede indsatsbehov ikke tager hensyn til årstidsvariation.
- at det beregnede indsatsbehov ikke tager hensyn til, at begrænsningen af udledning af kvælstof ved efterafgrøder ikke virker om sommeren.
- at miljøtilstanden (god tilstand) skal vurderes om sommeren.
- at miljøsynderen om sommeren er spildevand.
- at muligheden for at begrænse udledningen om sommeren (med vinterafgrøder i vidt omfang udelukkes som følge af kravet om målrettede efterafgrøder.
- at der ikke er modregnet den effekt af efterafgrøderne som en vinterafgrøde ville afstedkomme. at der ikke ved referencetilstanden i år 1900 er taget hensyn til, at der var var en betydelig udledning af kvælstof i år 1900, men det ikke var til hinder for ålegræssets udbredelse.
- at det ikke er proportionalt at pålægge landbruget så store restriktioner uden forinden at have gennemarbejdet og undersøgt alternative, herunder for eksempel sandklapning eller muslingeopdræt.
- at der ikke er udarbejdet en økonomisk oversigt over, hvad omkostningerne vil være for at komme i mål med vandplanerne eller hvad de reelle erhvervsmæssige omkostninger for erhvervet er.

3. Økonomisk konsekvensvurdering

Denne gang er der lavet en økonomiske Konsekvensvurdering, men der analyser kun på ændringerne der er i høring. Men der analyseres ikke på konsekvens af efterafgrøder presser vinterafgrøderne ud af marken. Driftstabet pr. ha er mindst i størrelsesorden 3.000 kr. Det er meget betydelige tab for danske landbrug – og efter vores opfattelse til ingen verdens nytte.

Med venlig hilsen og på vejen af Bæredygtigt Landbrug

Anne Smet Andersen

Faglig Specialist